DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*. De prijs voor den tweeden halven jaargang is ƒ 8.— rec.

Het abonnement geschiedt in eens vooruit voor dezen tweeden halven jaargang.

MAANDAG 3 NOVEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen word betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 65. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1856.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 29sten October 1856, N°. 87.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Uit zijne betrekking, de civiele gezaghebber van Bima P. A. Saptenno.

BENOEMD:

Tot notaris te Batavia, de ambtenaar der derde klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie W. H. Herklots, thans griffier bij den landraad te Samarang.

Tot civielen gezaghebber van Bima, de onderkommies der tweede klasse bij de recherche te Batavia H. Holtz.

Tot lid in den raad van justitie te Amboina, G. C. D. Neumann, president der weeskamer aldaar.

WEDER GEPLAATST:

Als kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, de onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerde ambtenaar W. F. baron van Reede van Oudtshoorn.

GESTELD:

Ter beschikking van den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden, de klerk op het assistent-residentiekantoor van Panaroekan en Bondowosso W. O. Burgemeestre.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de officier van gezondheid der derde klasse P. G. Nap.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den officier van gezondheid der tweede klasse J. C. Spitzer.

BELAST:

Met de waarneming der betrekking van magazijnmeester bij het militaire kleeding-magazijn te Weltevreden, de gepensioneerde kapitein der infanterie L. P. van Mourik.

GOEDGEKEURD:

Dat door het Militaire Departement

ZIJN GEPLAATST:

Bij het 7de bataillon, de 2de luitenants C. H. J. Gaijmans en H. Tisot van Patot.

Bij het 9de bataillon, de 2de luitenant G. N. de Haan.

Bij de normaal-schietschool te Meester-Cornelis, de kapitein J. M. Bruijn, van het 14de bataillon.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het 4de bataillon, de 1ste luitenant H. F. Meijer, van het 2de bataillon.

Bij het 7de bataillon, de 1ste luitenant O. H. Musch, van het 1ste bataillon.

Bij het 8ste bataillon, de kapitein H. von Ziwet, van het 2de bataillon.

Bij het 9de bataillon, de 1ste luitenant A. H. F. C. F. Rödlich, van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling (Tjilatjap).

Bij het 12de bataillon, de kapitein H. T. Heisterkamp, van het 13de bataillon.

Bij het 13de bataillon, de kapitein A. de Veer de Rochemont, van het garnizoens-bataillon in de Molukkos, en de 1ste luitenant G. W. Oppel, van de garnizoenskompagnie te Bencoelen.

Bij het 14de bataillon, de kapitein W. L. J. G. de Rochemont, van het 2de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling (Indramaijoe), de 1ste luitenant G. A. de Vos, van het 1ste bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling (Klatten), de kapitein C. F. Doerrleben, van het 12de bataillon, en de 1ste luitenant J. S. Roels, van het 2de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling (Tjilatjap), de 1ste luitenant A. C. van der Boon, van het 4de, en de 2de luitenant J. H. Romswinckel, van het 9de bataillon.

Bij de garnizoens-kompagnie te Bencoelen, de 2de luitenant D. A. C. F. W. Verstege, van het 13de bataillon.

Tijdelijk bij het korps sappeurs, de 1ste luitenant M. A. van Deventer, van het garnizoens-bataillon te Palembang.

Bij de militaire administratie, de aspirant-betaalmeester H. Kaula, tijdelijk bij het wapen der genie.

Bij het korps pupillen, de kapitein J. H. Moorrees, van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling, en de 2de luitenant P. B. Bruijn van Rozenburg, van het 2de bataillon.

Marine-Departement

BENOEMD:

Tot machinist op de stoomboot *Bennett*, de machinist J. de Lijster.

Tot 1ste opziener bij 's lands timmerwerf te Soerabaya de 2de opziener J. W. Portengen.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

De Resident van Soerabaya brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **Woensdag** den **5den Nov.** aanstaande, des namiddags ten 8 ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar Europa met de overland-mail.

SOERABAYA, 17 *October* 1856.

De Resident,
Namens denzelven,
De Sekretaris,
VAN COEVORDEN.

(*Voor de armen.*) De vereeniging ten doel hebbende de begraving van de behoeftige Christen-lijken te Soerabaya, die van de kerkelijke hulp verstoken zijn, neemt langs dezen weg de vrijheid hare hartelijke hulde en dankzegging toe te brengen voor de menigvuldige bewijzen van hulp, bijstand en medewerking welke zij heeft mogen ondervinden van de Gemeente dezer stad, die zoo welwillend op zich heeft genomen, om liefderijk bij te dragen tot instandhouding dier vereeniging.

Verzekering gevende, dat zij bij het einde van ieder jaar aangaande hare verrigtingen en handelingen een kort overzigt in de beide nieuwsbladen van Soerabaya ten genoege van de gemeente zal bekend stellen, blijft zij zich bij voortduring aanbevelen in de gunst en medewerking der gemeente van Soerabaya.

SOERABAYA, 1 *November* 1856.

De vereeniging voornoemd,
Namens dezelve,
RAAF.

KOMMISSIE VOOR DE OPENING VAN ONAFGEHAALDE BRIEVEN

Bij den ondergeteekende liggen ter beschikking van belanghebbenden, de volgende brieven, geadresseerd aan, of geschreven door de ondergenoemden.

No. 453. Georg Herman Ferdinand Holtzberger; auszug aus den Taufregistern der kirche St. Michaelis zu Hamburg, vom Jahre 1816, am zwölften Januar.

„ 136. Kjai agoes Moestafa. Extract uit het slavenregister op naam van den lijfeigene April, Palembang No. 102-1852.

„ 88. Extract uit het doopregister der Pr. gemeente te Menado, op naam van Jacobus Paulus de Jongh.

„ 68. Sjarif Achmat, Schipper van de Djabir; Batavia November 1854; een pak cognossementen van Bataviasche handelshuizen, van bestemde goederen voor Soerabaya.

„ 1. 4. J F. van der Elst, Adjudant ond. off. 14 Bat. No. 24548.

„ 2. 8, Heijman, voor Damwijk, aan C. F. Smith, gedwongen betaling.

„ 3. Stecher, aan J. Geppard; Terug.

„ 5. 6. J. L. Schultz, voor Pa Saoot; onbekend.

„ 9. J. H. Beer, aan J. H. Caspers; geweigerd.

„ 14. Wed. C. van Casand, geb. Belders; aan C. F. Winter, geweigerd.

„ 17. Luitenant Ketjil, aan Tossari Wait, onbekend.

„ 36. G. R. Curtis, aan Henrij du Puij, Bromton, London.

No. 37. Abraham Hendrik, aan S. H. Präg, Dusseldorf.

„ 47. Frances Smeth, Zieman, aan J. Delannoij, Coenraad, tot Solletiega Derde Artelerie Coloniael tot Java.

„ 49. A. H. L. Ohie of Lobie, aan Miss Jennij Toll, Port Adalaide Australie. (2 Engelsche en één Fransche brief.) ook geteekend J. P. Nostre Buijze, Dr. Sannetje.

J. HAGEMAN, Jcz.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 4den November.

Voor het pakhuis van de factorij der Ned. Handel-Maatschappij.

Op Woensdag den 5den November.

Voor het kantoor van den Heer Boeckholtz in de Chin. kamp.

Op Donderdag den 6den November.

Bij den pachter der pandjeshuizen Tan Tongliep in de Chin. kamp, en voor de woning van den WelEd. Heer Schuurman te Kapoetran.

Op Vrijdag den 7den November.

Voor het kantoor van den Heer W. Cores de Vries te Kalimaas.

Soerabaya den 3den November 1856.

— Den 5den October jl., heeft zich in de kampong Bandaran de inlandsche matroos Barieman, in dronkenschap met zijn mes in den buik gesneden, en is aan de gevolgen daarvan, op den 21sten daaraanvolgende in het stadsverband alhier overleden.

— Men berigt ons dat in den nacht van 18 October jl. in dessa Kalie Ampo, district Djengollo no. 2, de inlander Pa Wariko liggende op eene balie-balie in zijne woning te slapen, door een ander inlander die binnengeslopen was, is vermoord geworden. Het is der politie gelukt de schuldige te vatten.

Hij had zich bediend van een lawaig, waarmede het slagtoffer twee kapwonden zijn toegebragt.

— Van het district Goenoeng Kending ontvingen wij het ondervolgende berigt.

In den avond van 27 October jl. vertrok uit de dessa Banjoe-Oeriep de petingie Pa Biedin, vergezeld van twee volgelingen, om de landrenten ad. ƒ 59.— koper bij den collecteur te voldoen; de volgelingen het geld dragende gingen vooruit, terwijl de petingie te paard volgde. Nabij de dessa Bandjaran gekomen, hoorden de volgelingen een geschreeuw achter zich, zagen dat de petingie door roovers werd overvallen en namen daarop de vlugt; de gelden achterlatende. Zij gaven van het voorval kennis aan den loerah der dessa Banjoe-Oeriep die in loco een onderzoek liet instellen. Men vond alleen het hoofd van den petingie, dat van het ligchaam was afgehouwen.

De ijverigste pogingen worden aangewend om de boosdoeners te ontdekken.

— Wij vernemen, dat op de hoogte van Oedjoeng Pangka door zware storm het Ned. Ind. schip *Naim Balgijer* is teruggeslagen, het roer heeft verloren en te Grissee is binnen geloopen om de noodige herstellingen te ondergaan.

— Het Nederlandsche schip *Generaal de Steurs*, over welk wij in ons laatste nummer spraken, is in den avond van 30 October jl. alhier ter reede aangekomen.

Betreffende de muiterij vernemen wij dat deze alleen bestond in tegenstrevigheid en dat er volstrekt geene dadelijkheden hebben plaats gehad, terwijl zulks soude veroorzaakt zijn doordien aan de bemanning slecht voedsel werd gegeven.

Met uitzondering van den 1e en 2e stuurman, de bootsman, de doctor en een ligtmatroos heeft de geheele equipage halstarrig geweigerd om de bevelen van den scheepsgezagvoerder te gehoorzamen.

De zaak is door den officier van justitie alhier onderzocht.

— Het nieuw gebouwd stoomschip *Soerabaya*, toebehoorende aan de firma W. Cores de Vries, dat den 28sten ll. voor het eerst in de vaart werd gebragt en naar Batavia vertrok, is wegens defect aan de machinerien, moeten terugkeeren en is den avond van den 30sten October jl. alhier aangekomen. Men had de hoogte van Rembang be-

reikt alwaar eene zware storm woedde. Aan boord bevonden zich de heer Resident Vreede Bik, en de heer Cores de Vries, met hunne familien.

Batavia. — Het Nederlandsche schip *Sara Johanna*, gevoerd door kapt. J. L. ten Boekel, van gouvernementswege ingehuurd tot het doen eener reis naar Japan, is den 11 den Augustus jl. in de chinesche zee op 26° N. B. en ruim 124° O. L. door eenen geweldigden tyfoon overvallen, die na het schip 60 uren geteisterd te hebben, het op de klippen nabij de Tjopoman groep eilanden (ongeveer 40 mijlen bezuiden Ningpo gelegen) heeft doen stranden en totaal verongelukken. Het mogt der equipage gelukken zich op het voorschip, dat gedeeltelijk boven water bleef te redden en langs de weggekapte fokkemast en eenige spieren over de klippen, een eiland der voormelde groepen te bereiken, met uitzondering van 4 man, die bij pogingen om reeds vroeger het strand te bereiken, waarschijnlijk het leven verloren hadden. Toen zij zich den volgenden dag naar het wrak begaven, om zoo mogelijk nog iets van schip en lading te bergen, werden zij hierin door honderde chinesche roovers, die uit alle hoeken dezer archipel kwamen opzetten, niet alleen verhinderd, maar werd hun door deze bandieten onder menigvuldige bedreigingen, alles ontnomen en zij naakt uitgeschud, waarna zij van elkander gescheiden en naar verschillende rooversdorpen gebragt werden, zoodat zij zich eerst na drie dagen bij elkander in het hoofddorp bevonden. Niet in staat eenige poging meer tot behoud van iets van schip of lading aan te wenden en gestadig in gevaar zijnde om hals gebragt te worden, vertrokken zij met twee jonken, die hier ten anker kwamen, naar Shanghae, waar zij, na nog vele gevaren doorgestaan te hebben op den 1sten September aankwamen. Hier werden zij door den heer J. C. Beale nederlandsche vice-consul aldaar, met de grootste hartelijkheid ontvangen en opgenomen en ondervonden zij van de engelsche en amerikaansche ingezetenen in het algemeen en van den heer A. J. Sinclair, britsch consul te Ningpo, in het bijzonder de meeste deelneming. 17 man der equipage vond te Shanghae gelegenheid op vreemde schepen geplaatst te worden terwijl de gezagvoerder, een passagier [de heer C. J. Textor], de doctor, opperstuurman en 6 man der equipage den 25sten September met het engelsche schip *Mimosa* van Shanghae naar Anjer vertrokken en aldaar behouden op den 27sten dezer zijn aangeland.

— Naar wij vernemen is het nederlandsche koopvaardijschip *Sara Lydia*, kapitein van der Tak, van hier naar Nederland gezeild, na eene reis van 89 dagen, met averij in de Algoa Baai [Kaap de Goede Hoop] binnengeloopen en bestond er vrees, dat die bodem de reis naar het moederland niet zoude kunnen vervolgen.

Bantam. — Den 18den October heeft er een hevig onweder, vergezeld van zwaren wind en regen uit het noordoosten, in de distrikten Serang Tjiroeas en Bantam gewoed. Een groot aantal inlandsche bamboezen en steenen woningen is daardoor omvergerukt, terwijl ook schade aan enkele gouvernements lootsen is aangerigt.

Drie inlanders zijn doodelijk door den bliksem getroffen.

Te Kedoeng Tjiendeh, op den weg naar Bantam, stortte eene postloots in waarbij een inlander ernstig werd verwond.

Samarang. — Op den 29sten October jl. des morgens ten 7 ure, zijn na dat het door hun gedaan verzoek om gratie was verworpen, de vonnissen voltrokken tegen de inlanders Rachmat Alias Hadjie Doolganie, Rodjoijo Alias Trodjoijo, Baridin, Tjokrodrono, Pak Genah en Pak Sanijah, die door de Regtbank van Omgang alhier, ter zake van twee diefstallen met geweld in gewapende bende op de Kust gepleegd, waarvan eene gepaard met moord en poging tot moord waren verwezen tot de straf des doods. Met de grootste gelatenheid ondergingen zij in tegenwoordigheid van een talrijk opgekomen volksschaar, hunne straf.

Zijn wij wel onderrigt, dan moeten er dezer dagen nog 3 Inlanders die tot dit komplot behooren door de ijverige pogingen der policie gevat zijn.

LANDMAIL BERIGTEN.

In den namiddag van 31 October jl., is alhier aangekomen het Stoomschip *Banda*, medebrengende de Landmail paketten van Europa, loopende tot 10 September.

Over het algemeen was er in Europa weinig meldenswaardig voorgevallen.

— Een vreeselijk onweer, vergezeld van hevige stormen, die boomen en huizen ten onderst boven keerden, brak in den avond van 11 Augustus in ons vaderland los. De hemel stond voornamelijk in Noord-braband en Gelderland verscheidene uren als in vuur. Op het platte land zijn daardoor groote verwoestingen te weeg gebragt.

— Ten behoeve der noodlijdenden in de Molukken is bij het ministerie van kolonien het totaal bedrag groot 23,130,13½ ontvangen.

— Den 25sten Augustus, heeft te Amsterdam de onthulling van het gedenkteeken aan den Volksgeest van 1830—1831 plaats gehad.

— De Napoleons-dag is in Frankrijk zeer stil gevierd geworden.

— De dagbladen hebben vroeger gemeld dat de Maarschalk Pélissier door den keizer der Franschen tot Hertog van Sebastopol was benoemd. Men berigt nu, dat het nooit in 's Keizers gedachten was opgekomen om Pélissier zulk een toenaam te geven. Het zou ook voor Rusland aanstootelijk zijn geweest, om een hertog van Sebastopol te benoemen, na het sluiten van den vrede. — Hierop afgaande kan weinig geloof gehecht worden aan de thans vermelde benoeming van dien maarschalk tot hertog van Malakoff.

— Uit Konstatinopel wordt aan de *Times* berigt, dat de kwestie betreffende het Slangeneiland ingewikkeld schijnt te worden. Het plaatsen eener Russische bezetting aldaar, zou geen *misverstand* maar een *last* uit St. Petersburg zijn.

— In Rusland was alles in feestelijke opgewondenheid voor de aanstaande krooning van keizer Alexander. Alle mogendheden zullen daarbij vertegenwoordigd worden. De dag der plegtige intrede binnen Moskou was bepaald op 26 Augustus en dien van de krooning op 7 September.

Den 26sten Augustus zijn de keizer en keizerin te St. Peterburg aangekomen en werden vergezeld door hunne zonen Nikolaas, Alexander, Vladimir en Alexis, door hunne dochter de groothertogin Maria, den groothertog Constantin en de hertogin von Leuchtenberg met hunne doorluchtige familien, de prinsen Frederik der Nederlanden, Lodewijk en Alexander van Hessen.

— In Lissabon heeft de duurte der levensmiddelen, den 8sten Augustus een oploop doen ontstaan, die drie dagen duurde. Verscheidene winkels zijn geplunderd, de woning van een rijken particulier is in brand gestoken en een beambte vermoord geworden.

— De spanning der gemoederen blijft in Italie voortduren. Het Oostenrijksche gouvernement gaat steeds voort zijne krijgsmagt te vermeerderen, terwijl Sardinie op alle mogelijke eventualiteiten is voorbereid.

— Te Neufchâtel is den 3den September, een opstand uitgebroken. De koningsgezinden maakten zich bij verrassing van het fort meester en plantten de Pruissische vlag daarop, doch werden spoedig door de republikeinen verdreven, waardoor het bondsgezag weder hersteld werd.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redactie van den Oostpost.

In het nummer 62 van 23 October heeft de *Oostpost* zijn boezem ontlast in eene klagt, over de nabijzijnde ondergang der bestaande inrigtingen van algemeen nut en uitspanning, en daarbij den Soerabayasche ingezetenen aangeduid, als weinig *kunstmin* bezittende.

Deze zuchten zullen echter zijn geslaakt, door een welmeenend beoefenaar van kunst en smaak, die de zaak niet van de regte zijde inzag.

Wanneer men deze elegie in 't lieve vaderland zal lezen, zal men vermeenen, dat de liefde der Soerabayers enkel gevestigd is op *klinkende munt*, *suiker* en *vestingwerken* en hunne beurzen ontoegankelijk zijn voor elken aanval ter liefde der kunst, wetenschap of edelaardige ondersteuning.

Dit vermoeden zoude onregtvaardig zijn.

Wij wonen sinds een kleine twintig jaren te Soerabaya, en hebben daar deel genomen, en nemen nog deel aan onderscheidene der bedoelde instellingen. Wij hebben ook wel eens gezegd, gedacht, gehoord, dat de opkomst van leden eener vergadering onvoldoende was: — dat sommige instellingen gaande weg verminderen, — ophouden te bestaan, maar wij hebben zulks niet aan gebrek aan *kunstmin* kunnen toeschrijven, om de volgende redenen:

Soerabaya, alhoewel de voornaamste stad van Java, en over de honderd-duizend inwoners tellende, bevat slechts een gering getal ingezetenen tot de Europesche klassen behoorende, en bij wie *kunstmin* moet worden gezocht, en van wie alle middelen daartoe worden gewenscht.

Dit getal der Europesche bevolking is slechts 2409; daarbij zijn 1044 kinderen en 610 vrouwen, die, — het zij met bescheidenheid gezegd, — geene, kunstmin-materieel-producerende leden der kleine maatschappij zijn. Er schieten dus slechts 855 mannen over, door wie alle opofferingen worden opgebragt; van deze 855 mannen zijn er slechts 400 die voldoende bijdragen kunnen leveren, namelijk uit de klassen der ambtenaren, kooplieden, industrieelen. Het zou onbillijk zijn, hierbij de militaire klasse der bevolking gelijk te stellen: deze levert ongeveer 100 kunstminnende leden op, wier handen, oogen en ooren voorzeker voldoende blijken van belangstelling in kunst, smaak en gevoel hebben opgeleverd en opleveren, maar op wie wij zeer regtvaardig kunnen toepassen: *ut desint vires tamen est laudanda voluntas.*

Nu zou het zeker niet voegzaam zijn, de goede stad Soerabaya, (voor het kunstminnend gedeelte, de Europesche bevolking) gelijk te stellen met Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, daar hier de bevolking ter naauwernood eenige andere kleine stad in 't vaderland overtreft. Het vergelijk zou alsdan beter zijn met een dusdanig plaatsje, waar de gemeente wel veel kunstmin kan bezitten, maar niet het honderdste deel daar voor opoffert, in vergelijk van Soerabaya.

Die opofferingen zijn zoo gering niet te noemen. Immers de betalende Europesche bevolking van Soerabaya heeft opvolgende opgebragt, ten behoeve van erkende *kunstzin*, voor edele bedoelingen en *instellingen:*

1°. *De oude schouwburg*, thans het algemeen kleedingmagazijn, is uit de beurs der Soerabayers opgebouwd, ingerigt en heeft ongeveer *zeventig-duizend* guldens gekost. Te dier tijd (1840—46) bestond de bevolking uit ongeveer 3 à 400, betalende leden.

2°. *De nieuwe schouwburg* heeft gekost, even eens uit de vrijwillige bijdragen der betalende ingezetenen, omstreeks 200 in getal, ongeveer *veertig-duizend* guldens, waarvoor actien zijn uitgegeven of loterijen gehouden. De actien zijn evenwel te noemen *titulair* en *ad calendas;* en, niemand bejammert de opoffering.

3°. In 18⁵²/₅₃ heeft Soerabaya, — de stad — opgeleverd voor bijdragen voor de Bataviasche tentoonstelling ongeveer *vier duizend* guldens geschenk, en eenige bezendingen artikelen, 450 in getal; — zie den Catalogus, bij den ondergeteekende voorhanden.

4°. Opvolgende is Soerabaya bezocht door troepen paardrijders, tooneelspelers, door goochelaars en virtuosen. Deze hebben de duizenden niet opgegeven die zij hebben ontvangen. Wij schatten die op *dertig-duizend* guldens.

5°. Eene wandeling te Soerabaya des avonds bij donkere maan en helder weder, zoude elk onbevooroordeeld muzijk-kenner, pas uit het lieve vaderland aangebragt, doen vermeenen, dat in elk huis eene piano voorhanden is; wij schatten het getal op minstens vijftig, en de inkoop op *dertig-duizend* guldens, — uit kunstmin uitgegeven.

6°. De kleine betalende — Soerabayasche — Europesche gemeente contribueert, of heeft gecontribueert, voor de bekende instellingen, *Nut van 't algemeen*. *Ambachtschool*, *Cecilia*, *Apollo*. Wij zullen nader hier op terugkomen, om de opofferingen voor ieder dezer instellingen aanteduiden, met mededeeling van het nog springlevend bestaan van sommige doodgewaande.

7°. Het zij vergund op te merken, dat de beurzen der betalende ingezetenen evenmin voor andere edelaardige bedoelingen gesloten bleven en blijven; immers: hebben de armen, onverschillig of die Catholijk, Protestantsch, Europesch, Javaansch of Hollandsch waren, van de Soerabayasche gemeente genoten:

in de laatste jaren:	1853	*f* 10622.
	1854	*f* 13435.
	1855	*f* 22866.

Te samen een sommetje van *f* 46923. Van ongeveer 500, betalenden. Hierbij is eene ruime som voor de lijdenden door den watersnood in de Nederlanden. De gemeente bragt dus bij tot vermindering van dien nood door *te veel* water, onderwijl Soerabaya zelve leed door *te weinig* water, dat nog *brak* was bovendien.

Voorts moeten wij evenzeer onder de vorenbedoelde uitgaven rekenen, die, voor 't *onderwijs*. Over de drie voorgaande jaren werden niet minder dan *f* 48424. uitgegeven voor 't onderwijs, aan gemiddeld 636 kinderen, ongerekend *f* 68,382 uitgaven daarvoor uit 's Lands kas, en ongerekend de uitgaven der ouders en voogden voor muzijk, — teeken — en andere privaatlessen; ongerekend de opofferingen voor kinderen in Europa op de scholen. Wij schatten die uitgaven over de drie laatste jaren eveneens op *f* 20,000 *twintig-duizend* guldens.

Wij mogen dus vrij opmerken, dat het Soerabaya niet ontbreekt aan kunstmin en poging tot ondersteuning. Wij moeten liever vooraf in overweging nemen, dat die kleine gemeente onderhoudt, verscheidene pieuse instellingen, waarvoor zij contribueert door aalmoesen aan en in kerken, huizen, bij huwelijken, vendutien, inschrijvingen. Wij moeten overwegen dat er ongeveer 200 leden van de goede gaven hunner medeburgers bestaan; dat verscheidene maal collecten, concerten zijn gehouden voor ongelukkige natuurgenooten; — De opbrengst voor zeker scheepskapitein die schipbreuk geleden had, bedroeg in weinige oogenblikken vele *honderden*; die, voor de kinderen van zekeren Luitenant V. R., in het muzijkgezelschap *Apollo*, beliep, zoo wij ons niet vergissen, *zes honderd* guldens; en toen onlangs de gemeente een bewijs van hoogachting wenschte te geven aan het hoofd des provincialen bestuurs, werden er *twaalf duizend* guldens ingezameld, niet door collecten of rondgaande lijsten, maar geheel vrijwillig en alleen op 't vernemen van 't voornemen daartoe, zonder uitnoodiging.

En meent men door 't opbrengen van alle deze duizenden dat de gemeente in alle onderdeelen *rijk* is, dan zou men zich vergissen. Wij kunnen bewijzen van behoeftigheid en onvermogen in legio bijbrengen, bij certificaten. Anderhalf honderd kinderen van onbemiddelde ouders genieten gratis onderwijs; ongeveer 200 leden der Schutterij worden uit de kas gekleed; 200 ongeveer worden als arm onderhouden door de gemeente; deze cijfers betreffen alleen de tot de Europesche klasse behoorende ingezetenen.

Wanneer men nu hier bij brengt, dat de Schouwburg, — gerekend slechts éénmaal 's maands, — van de ingezetenen ontvangt, minstens gemiddeld *f* 700: maakt 's jaars uit, *f* 8,400: en over twee jaren *f* 16,800. dat de contributie voor de *ambachtschool*, door de ingezetenen, twee en een half jaar lang, heeft bedragen *f* 12. s'jaars op 120 leden ongeveer *f* 3600. en die voor de nog levende instellingen *Nut*, *Cecilia*, *Apollo*, enz. door ons niet worden gerekend, dan krijgt men, bij recapitulatie, de door de 400 à 500 betalende ingezetenen van Soerabaya gestorte penningen:

1.	Oude Schouwburg, ongeveer	*f*	70000.
2.	Nieuwe Schouwburg, oprigting	„	40000.
	voorstellingen	„	16800.
3.	Tentoonstelling eens,	„	4000.
4.	Reizende kunstenaars, 6 jaren	„	30000.
5.	Huismuzijk, aanschaffing	„	30000.
6.	Contributie voor instellingen 3 jaren	„	5000.
7.	Armen op en buiten Java 3 jaren	„	46923.
8.	Onderwijs op en buiten Java 3 jaren	„	68424.
9.	Boeken, Couranten, platen, kaarten	„	10000.

Deze totalen behoeven voorzeker niet gekapitaliseerd te worden, om te doen zien, dat de geringe betalende bevolking, gelijkstaande met de kleinste stad in 't vaderland, evenveel bijdragen heeft geleverd als ware het eene bevolking van Amsterdam.

Deze overwegingen waren voorzeker aanleiding geworden dat men de stad Soerabaya geene *kunstmin*, geene *poging tot ondersteuning* van instellingen van nut en vermaak, zoude hebben ontzegd.

Ook de onbestendigheid van 't verblijf van velen, ter dezer stede, is niet in overweging genomen; en toch zal er geene instelling kunnen worden genoemd, die niet jaarlijks een groot deel leden verliest, door vertrek of overlijden. Verandering is vooral hier op te merken.

Dit alles betreft, als 't ware, het verledene, en toont voldoende aan, dat, wanneer door *kunstmin* verstaan wordt: toegang tot de *geldbeurs*, — en: *gebrek aan kunstmin* door *vasthoudenheid der spaansche matten en recepissen*, dit op Soerabaya voldoende kan worden toegepast, als de milddadigste stad van Java, in verhouding harer betalende bevolking. Het schipbreuk lijden bij de burgerij in 't algemeen, van alle pogingen op 't gebied van kunst en wetenschap, is dus voorzeker op andere wijze uit te leggen, en voegt niet voor de gemeente van Soerabaya, die, bestaande uit slechts hoogstens 500 betalende leden, niettemin ongeveer *f* 250,000, in drie of vier jaren voor die pogingen heeft ten offer gebragt, ongerekend andere contributien voor weduwen, weezen, societeiten.

Maar behalve tot deze algemeene verdediging vinden wij ons eenigsints genoopt om op de partiëele aanmerkingen eenige opheldering te geven. Wij vermeenen ons daartoe mede bevoegd, door onze particuliere betrekkingen tot de bedoelde instellingen, als Lid of Secretaris.

Dat het Departement der maatschappij tot Nut van 't Algemeen uit een doodslaap gewekt, en nu daarin weder verzonken is, kunnen wij als secretaris en bibliothecaris kwalijk beamen, ten zij men 't leven alleen afleid naar de vergaderingen, en de daargehoudene of te houden toespraken. Het Soerabayasche Departement is nimmer gedaald tot beneden 20 leden, en bedraagt thans nog 83 betalenden. En nimmer is de kas van 't Departement gedaald tot beneden Amsterdamsch peil, maar hebben de leden tot de instandhouding bijgedragen. En wat aangaat den werkkring van 't Departement; de arbeid geschiedt niet, met en door het ontwerpen van onuitvoerbare plannen, in wel bevolkte vergaderingen, onder daverend trompetgeschal, uitgebazuind in couranten en verslagen; zeer kort is het overzigt omtrent het laatste jaar, en dit overzigt kan de geëerde lezer in No. 53 *van den oostpost* vinden. Van vorige jaren zouden wij even eenvoudige maar voldoende verslagen kunnen aanwijzen; zij liggen ter inzage bij den Secretaris van 't Departement. Het niet opkomen in vergaderingen moet niet worden toegeschreven aan gebrek aan belangstelling voor de zaak, noch aan laauwheid en onverschilligheid, — 't geen grievend is voor de vele leden om te hooren, — maar aan gebrek aan uithuizigheid, en aan voorliefde tot andere huisselijke vereenigingen, gezelschappen, bijeenkomsten, waar de andere wederhelft een aangenamer uurtje kan door *praten*, daar in de vergadering van 't Nut slechts te *hooren* valt, — iets, dat op den duur voor de pratende helft des menschdoms eene onuitstaanbare onthouding is; — en de zwijgende echtgenoot volgt zoo gaarne het verlangen der sprekende op.

Wij herinneren ons hier eene anecdote die ook ter zake dienen kan. Zekere, pas van Europa aangekomene doctor, Kurtze, was een hartstochtelijk billardspeler, en wenschte zich dus geluk met in den Resident Lofstigh, (op een der buitenposten,) een medebillarder te zullen aantreffen, waarom hij, bij aankomst, al dadelijk op dit punt kwam, bij de eerste ontmoeting. De Resident, den wensch van den nieuw aangekomene vernemende, was verheugd, — maar, te lang in Indie, om veel vermoeijenissen te zoeken, en had dus een billard laten maken van anderhalf voet lang, waarmede hij, op zijn gemak, op de tafel spelen kon, met de cigaar in den mond. Op de toestemming van den nieuwen doctor riep hij dus eenvoudig aan zijn bediende om 't billard en, de verbaasde doctor was bevrijd van de moeite om daarheen te gaan, doch nam niettemin aan dit oostersch billardsspel deel.

Dat de Javaansche school van 't departement weldra den doodsnik zal geven, door de geringe bijdragen der leden, is den ondergeteekende, — gecommitteerde voor die school, — tot nog toe (25 October) onbekend. Ieder opofferend lid der Soerabayasche gemeente kan zich alle middagen na half drie uren, in het gebouw der tweede school, vergewissen, en inzage krijgen van de rol, waarop 1 October, 102 leerlingen als ingeschreven bekend stonden. Zoo ook zal ieder lid zich kunnen vergewissen van den staat der kas, die nog gelijk staat met elke departementale kas in Nederland.

Dat de ambachts school heeft opgehouden te bestaan, is ook aan de contribueerende leden, en aan 't *Nut* vreemd voorgekomen. Geen der leden die tot deze instelling contribueerden is over het bestaan of niet bestaan of voortduren geraadpleegd. Het valt dus te ontkennen dat *gebrek aan belangstelling* hiervan de oorzaak zij; — ten zij men van de gemeente alles wil vorderen, ook zelf een gebouw van *f* 6000, ruime bijdragen, groote giften, en *dit* onder *belangstelling* begrijpen, — Maar wanneer men verneemt, dat het Gouvernement selve voornemens is, alhier eene teekenschool opterigten, en de ambachtschool uitbreiding wenschte, en de gemeente van ongeveer 500 betalende leden, reeds duizenden jaars bijdraagt voor allerlei instellingen, dan zal eene beoordeeling omtrent de belangstelling van 't publiek anders luiden. Ongeveer honderd twintig leden hebben derdehalf jaar lang één gulden 's maands betaald; vele geschenken zijn aan de instelling gegeven; gelden zijn nog in kas, en, — op eens hooren de betalende, — ergo de stemhebbende leden, — dat de instelling, waarvoor zij hebben bijgedragen, zoude hebben opgehouden te bestaan, — zonder eenige raadpleging der leden, openlegging der redenen, of opgave der oorzaken. De *gemeente* is dus geen oorzaak hiervan.

Dat zuster *Cecilia* bij haar klavecymbaal insluimert wegens gebrek aan belangstelling en aftreding van gewone (dat is: betalende leden,) en dat broeder *Apollo* bereids den hoek om is, zullen leden dier vereenigingen wel willen toelichten. Het geldt hier niet de *gemeente*, maar *de leden* dier instelling. — Overigens is de naam van Apollo nog in gezegend aandenken gehouden, op een plankje, tegenover de komedie op een hoekhuis gespijkerd, en waarop staat; „Apollo-straat," — ofschoon er op dat komedie-plein geen straat te zien is.

Wijders zoude de ondergeteekende, in hoedanigheid van lid en Correspondent van de Natuurkundige vereeniging, van 't Bataviasche Genootschap, van de maatschappij van Nijverheid kunnen aantoonen, dat ook jegens deze instellingen de kunstmin der Soerabayasche leden en medewerkers niet zoo gering te achten, of in twijfel te trekken is, wanneer het op belangstelling, ondersteuning en bijdragen aankomt. Gebrek aan lust tot uithuizigheid, — overtuiging van naar vermogen te handelen maar niet alles te kunnen doen wat geeischt wordt, — en gemeenschappelijke vereeniging in huisselijke kringen, gaven aanleiding tot verkeerde beoordeeling voor den oppervlakkige maar welmeenende, belangstellende beschouwer.

J. HAGEMAN, JCz.,

Mijnheer de Redacteur!

In uw geacht blad van den 23sten October jl. lazen wij een ingezonden stuk waarbij de schrijver betoogde en tevens betreurde dat alle inrigtingen ter bevordering van wetenschap, kunst en smaak te Soerabaya, ofschoon bij de oprigting met geestdrift wordende ontvangen, zoo korten tijd stand houden.

De schrijver gaf bij het slot van dat stuk kort doch niet onduidelijk de vrees te kennen dat ook het lot dat vele, thans niet meer bestaande gezelschappen te beurt viel ook dat van het liefhebberij tooneel *Oefening baart kunst* noodwendig zoude worden, indien het publiek niet meer belangstelling toonde, als zulks het geval bij de beide laatst gegevene voorstellingen was, wij bekennen dat wij geheel het gevoelen van den schrijver van bovenaangehaald stuk deelen te meer daar wij uit goeder hand vernemen dat de ontvangsten der beide laatste voorstellingen, hoewel met voordacht stukken gekozen waren waaraan weinig kosten aan costuum en decoratief verbonden zijn geweest, de uitgaven niet hebben kunnen dekken en het gezelschap *Oefening baart kunst* alzoo na nog geen éénjarig bestaan, zonder krachtdadige medewerking van het publiek hare pogingen tot instandhouding van dat gezelschap zal moeten opgeven. Wij betreuren deze voor ons niet aangename tijding doch achtten het tevens noodzakelijk onze medeburgers daarmede bekend te maken ten einde, zoo mogelijk hunne belangstelling weder optewekken. in een gezelschap dat thans bijna gedurende een jaar getoond heeft geene moeite te sparen om het publiek eenige aangename uren te verschaffen en zooveel mogelijk bij te willen dragen tot bevordering van kunst en goeden smaak, en daardoor den val van hetzelve te voorkomen.

Het doet ons tevens genoegen bij deze te kunnen melden dat de leden van bovengenoemd gezelschap wel verre van zich te hebben laten ontmoedigen door de weinig betoonde belangstelling van het publiek bij de twee laatste door hun gegevene voorstellingen besloten hebben eene laatste poging te doen ter instandhouding van hun gezelschap en door het geven van een buitengewoon prachtig stuk namelijk DE GEDUCHTE REGTBANK een vervolg van ROBERT OF DE STRUIKROOVERS de belangstelling van het publiek op te wekken en hetzelve tot medewerking te nopen.

Dit stuk ons bekend zijnde, kunnen wij gerust de verzekering geven dat wat de moraal van hetzelve en de luisterijkheid der opvoering betreft het gegevene stuk VAN ROBERT OF DE STRUIKROOVERS daarvoor verre moet onderdoen terwijl wij moeten bekennen dat hetgene wij reeds van het decoratief en de costumen die voor de opvoering van de GEDUCHTE REGTBANK bestemd zijn, gezien hebben in teekening, pracht en goeden smaak al hetgene wat wij tot dus verre van dien aard van het gezelschap zagen, overtreft. Wat het decoratief betreft, dit stelt voor, in het 1e bedrijf een prachtige regtzaal in het kasteel van den *vorst van Moldar*, in het 2e het inwendige van eene spelonk; in het 3e een bosch met een vervallen kasteel; in het 4e een uitgestrekt landschap met de tombe van den *graaf van Moldar*, overschaduwd door treurwilgen, waaronder de GEDUCHTE REGTBANK vergaderd en het 5e, dezelfde zaal als bij het eerste bedrijf De costumen die met smaak gekozen zijn, zijn allen uit den riddertijd en dit geheel zal, zoo wij vernemen, nog door een prachtig tafereel verlicht met Bengaalsch vuur worden opgeluisterd. De leden van het gezelschap hebben eenparig besloten om geene moeite, studie noch kosten te sparen om dit stuk zoo goed en luisterrijk mogelijk uit te voeren; niet alleen om het publiek geene teleurstelling te laten ondergaan, maar ook, indien de nood hun na deze voorstelling gebiedt het gezelschap te ontbinden, dan ten minste als belooning voor hunne ijverige pogingen ter veraangenaming van het publiek, daarbij eene blijvende aangename herinnering natelaten. Wij gelooven niet te veel te wagen uit dit alles de gevolgtrekking te mogen maken, dat even als de voorstelling van ROBERT OF DE STRUIKROOVERS het publiek een aangenamen avond heeft verschaft en deszelfs goedkeuring heeft weggedragen, hetzelve bij den avond van de te geven voorstelling hetzelfde genot zal kunnen smaken.

Mogten de ijverige en belanglooze pogingen van de leden van het tooneelgezelschap *Oefening baart kunst* bij deze voorstelling door eene ruime opkomst van het publiek bekroond worden en zelfs hunne verwachting overtreffen, en dat gezelschap daardoor nog vele jaren deszelfs bestaan vieren, dit is de wensch van hem die U, Mijnheer de redacteur! beleefd verzoekt dit stuk wel in uw blad te willen opnemen en steeds is,

Uw bestendige lezer,
N. N.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Heden beviel van een dood kind R. C. W. VON KRIPPENDORFF geboren Jonkvrouw van HARENCARSPEL ECKHARDT.
SOERABAYA 1 *November* 1856.
(639) VON KRIPPENDORFF.

Bevallen van een *ZOON* M. C. SCHRANT, echtgenoote van
P. KERVEL,
BERKENRODE, van *Soerabaya*.
bij *Haarlem*,
17 *Augustus* 1856. (631)

HUWELIJKEN.

GETROUWD:
F. W. SCHAEGEN
en
W. C. DE KOSTE.
SOERABAYA, 25 *October* 1856.
Eenige Kennisgeving. (629)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 4den November a. s., zullen in de pakhuizen van de factorij der Ned. Handel Maatschappij aan de *Kaliemaas*, worden verkocht 32 kisten min of meer beschadigde 5/4 ADRIANOPEL ROODE KATOENEN, ZIJDEN en diverse GOEDEREN. (600)

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 8sten Novemder a. s.,

Zullen in de pakhuizen van ADAM & Co., aan de *Kaliemaas*, verkocht worden 104 PAARDEN, waaronder vele schoone spannen, pas aangebragt per de *Fatalein*, van SUMBAWA.
Soerabaija 3 *November* 1856. (640)

VERTREK VAN SCHEPEN.

HET STOOMSCHIP BANDA,

kapitein NEIJTS, vertrekt naar SAMARANG en BATAVIA op *Vrijdag den 7den dezer*.
Voor vracht en passage adressere men zich bij
Soerabaya, W. CORES DE VRIES.
3 *November* 1856. (641)

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsche schip *LOUISE WILHELMINE*, kapt. VAN CAMPEN.
Dit schip uitmuntend ingerigt tot den overvoer van passagiers en varende eenen bekwamen scheepsdokter zal tegen het einde van November naar NEDERLAND vertrekken.
Informatien begeerende gelieve men zich te vervoegen bij
De Agenten,
(619) RUYL CRAMER & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

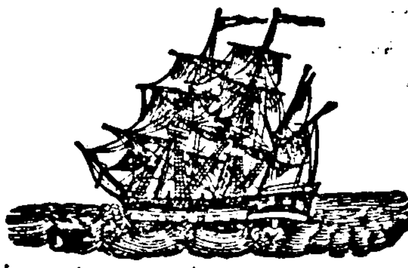

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch schip *NEERLANDSCH KONINGIN*, gezagv. G. GEERLINGS.
Dit schip uitmuntend ingerigt tot den overvoer van passagiers en varende eenen bekwamen scheepsdokter zal tegen het einde van November naar NEDERLAND vertrekken.
Informatien begeerende gelieve men zich te vervoegen bij
De Agenten,
(620) RUYL CRAMER & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het alhier ter reede liggende Nederlandsch Campagne Fregatschip *STAATSRAAD VAN EWIJCK*, gevoerd door kapit. F. DE WINTER.
Dit schip uitmuntend ingerigt tot den overvoer van passagiers, en varende eenen medecinae doctor, zal tegen medio November via *Batavia* naar *Nederland*, vertrekken.
Nadere informatiën te bekomen, bij
De Agenten,
P. KERVEL & CO.
en te *Batavia*, bij **E. MOORMANN & CO.**
als ook bij den Gezagvoerder in het *Marine-Hotel*.

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL:

Oefening baart Kunst.

Op Woensdag, 12 November 1856.

DE GEDUCHTE REGTBANK,

EEN VERVOLG OP

ROBERT OF DE STRUIKROOVERS.

TOONEELSPEL IN VIJF BEDRIJVEN.

Meerendeels versierd met geheel nieuwe decoratien en costumes.
Aanvang ten half acht ure precies.
Het bespreken der plaatsen als vroeger, op den dag der voorstelling aan het Comedie-gebouw van 's morgens 8 tot 's namiddags 2 ure.
Namens de Directie.
De Secretaris,
(630) J. G. GRAUSS.

Volgens notariëele acte werd heden generale procuratie ter exploitatie der Suikerraffinaderij *Di Nojo*, gepasseerd op den Heer W. HULSHOFF.
SOERABAYA, EEKHOUT,
28 *October* 1856. (621) *Notaris*.

De ondergeteekende geeft aan het geëerd publiek van Soerabaya kennis, dat van heden af de toko op het *Comedieplein* ter uitverkoop der geraffineerde Suikers van de raffinaderij *Di Nojo*, opgeheven en van af 1° November e. k. het *eenige* depot voor deze plaats geopend is bij de Heeren ASSCHENBERGH & Co; alwaar deze verkrijgbaar zullen zijn tot de volgende prijzen als:

De N°.	1	bij 5 of meer picols te gelijk tot	*f*	38.—
„ „	1	„ 1 tot 5 „ „ „	„	40.—
„ „	1	„ ¼ picol	„	10.50
„ „	2	„ 5 of meer picols te gelijk.	„	33.50
„ „	2	„ 1 tot 5 . id. „ „	„	35.—
„ „	2	„ ¼ picol	„	9.—
„ „	3	„ 5 of meer picols „ „	„	29.—
„ „	3	„ 1 tot 5 picols „ „	„	30.—
„ „	3	„ ¼ picol	„	7.50

Soerabaya, W. HULSHOFF.
30 *October* 1856. (622) qq.

Chocolade Dubbel Vanille, Pruimen, Tafel-Rozijnen en Amandelen; Krenten, Pistaches Pitten; Gedroogde Appelen en Peren, Smirna Vijgen, Provisiën en Groenten in blikken van ALBERDINCK THIJM; Siropen, likeuren, Banket, Bonbons, Boter, Zoetemelksche en Edammer kaas, Bessengenever en Bessensap, bij.
(634) **DE STURLER & CO.**

OP NIEUW ONTVANGEN

EEN PRACHTIG, Factuur ZIJDE STOFFEN, als
Soie Glacé.
» Damas.
» Cradillé Satiné.
» Moiré Antique.
» » Couleur.
» Faconné »
» Pekin de Luny.
» Napolitaine Rayé.
Gesatineerde Barège Robes, Parasols en Barege Echarpes in verschillende Couleuren, bij
(638) **MARTENS & CO.**

PAS ONTVANGEN

PER FORTUNA,

HAANTJES BIER, VAN RENDORP.
ID. ID. „ BROEKSMIT, bij
(633) **DE STURLER & CO.**

FOR SALE.

The **SUGAR MILL** at KALANG DALE, with a complete Plant for making Sugar on a large scale, consisting of:

An Iron Frame-Undershot-Water Wheel of 30 feet diameter, by 8 feet broad; the Timber all of best Maraboo, with Shaft of solid Swedish Iron, working on Gun-metal Bearings, and attached to a set af 3 Crushing Rollers. 30 in. by 20 in.; also a Battery of Wrought Iron Pans.

No. 1 about 82 inch diameter by 37 inch deep—
2 „ 72 „ by 24 „
3 „ 68 „ by 22 „
4 „ 60 „ by 21 „
5 „ 56 „ by 18 „

with several smaller-sized Cast Iron Pans, from about 44 in. by 18 in. deep, the whole manufactured at the celebrated Low Moor Iron Works, and in very good condition; also a lot of Furnace Bars and Doors, for the Boiling House, and a quantity of Boxes upon frames for claying the Sugar; with Vats, Casks and other Utensils for Distilling Rum.

The whole to be taken as it stands.

If not sold by private sale, an early day for public sale will be advertised.

Boats of 15 to 20 tons can get up to the Mill, and the purchaser can convey it away by water, if wished.

For Tickets to view, and further particulars, apply to

J. G. BOYD & CO.
SINGAPORE, 10*th Oct.*, 1856. (632)

TE KOOP

Een HUIS. Adres
(544) E. VAN DER HOFF, qq.

BENOODIGD.

EENE GOUVERNANTE.
Nadere inlichtingen, bij
(617) VON ENDE,
Kampement No. 6.

VERKRIJGBAAR
BIJ
LEDEBOER & CO.
PUIKE PUIKE ANCHOVISCH en BOTER.
CHOCOLADE a la vanille No. 1, de la compagnie française. (626)

PAS ONTVANGEN
BIJ
G. L. VAN DER ELST.

Eene prachtige PIANINO, van 7 octaven, met mecanique en daarbij behoorende kist muziek, vervaardigd in de beroemde fabriek van DEBAIR te Parijs. (627)

De ondergeteekenden ontvingen per laatste mail direct uit Europa de nieuwste
BORDUURSELS.

Voor Heeren Residenten.
» » Assistent-Residenten.
» » Secretarissen.
» » Controleurs 1e, 2e en 3e klasse.
» de Marine.
Garnituren voor Luitenant ter zee.
» » Officieren van Administratie.
» » » » Gezondheid.
Marine Dragons enz., enz.

en per scheepsgelegenheid, FIJN ZWART LAKEN, SATIN DE LAINE, BLAAUW LAKEN voor alle uniformen, TRICOTS, GEWERKT PIQUÉ en vele nieuwe stoffen voor paletots naar den laatsten smaak.
(618) HOUTBECKERS & Co.

WEDER OP NIEUW ONTVANGEN.
In het Heeren Mode-Magazijn.
VAN
G. L. VAN DER ELST.

Gekleurde STROO-HOEDEN.
FOURAGÈRES (nieuw model) voor kapt. 1ste en 2den Luitenant.
Ook per laatste Landmail ontvangen.
BORDUURSELS voor officieren en officieren van gezondheid van de marine. (628)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Oct.	29	Nederl. Ind.	Djoedul Karim.	Aminoedin.	Banjermassing.
„	—	„ „	Bintang Timor.	Tjiem Koensoen.	Batavia.
„	—	„ „	Tedok.	Wongso.	Balie Padang.
„	—	„ „	Sarie Elmashoor.	Mohamat Yassin.	Batavia.
„	—	Nederlandsche	Maria Elise.	M. van der Putte.	„
„	30	„	Fortuna.	M. de Ligny.	„
„	—	„	Generaal de Steurs.	F. Fokkens	Rotterdam.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Soerabaya.	F. van de Pol.	Uit zee terug.
„	—	„ „	Noorsaleh.	Abdul Manap.	Grissee.
„	31	Nederlandsche	Jan van Brakel.	D. de Roeven.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Banda.	C. C. L. Neijts.	„
„	—	„ „	St. Koningin der Nederlanden.	J. Prins.	„
Nov.	1	„ „	Fotaleen.	Said Awal bin Oemar Satrie.	Sumbawa.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Oct.	30	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	Nederlandsche	Margaretha Simonettha.	F. J. Hoffman.	Samarang.
„	—	Nederl. Ind.	Yoesserin.	S. Abd. Kadir bin Salim Baradja.	Banka.
„	31	„ „	Maria.	Hariep.	Sumanap.
Nov.	1	Nederlandsche	Vier Gebroeders.	P. J. Hakien.	Nederland.
„	—	„	Jacob.	J. F. C. Borger.	„
„	—	Fransche	Albert Cézard.	J. P. Dolu.	Nantes.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Maria Jacob.	S. F. Lammerts.	Nederl. via Panaroekan.	Van Leeuwen & Co.
„	E. W. v. Dam v. Isselt.	J. F. Graadt.	„ „ „	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomboot Ambon.	F. A. B. Hugenholtz.	Molucc. Makass. en Timor.	W. Cores de Vries.
„ „	Sarie Elmashoor.	Mohamat Yassin.	Banjermassing.	Gezagvoerder.
„ „	Noorsaleh.	Abdul Manap.	Koetie.	„
„ „	St. Koningin der Nederlanden.	J. Prins.	Singap., Sam. en Batavia.	Fraser Eaton & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. bark *Djadul Karim*, 22 Bandjerezen, 4 Chin. en 1 soldaat.— Met de Nederl. bark *Maria Elise*, de heer F. W. de Rijk.— Met de Nederl. bark *Generaal de Steurs*, Z. M. troepen en 10 Inlanders van de kruisprauw te Banjoewangie. — Met het Nederl. Ind. stoomschip *Soerabaya*, de Resident Vreede Bik en fam. de luit. ter-zee Melvill van Carnbee, de heeren W. Cores de Vries en echtgenoot, J. D. Fransen van de Putte, A. Chartes mevr. de weduwe Rambaldo en mevr. Andriesse.— Met het Nederl. Ind. Stoomschip *Banda*, de 1ste luit. van der Ree, de heeren Anemaet, Matthiezen, Remmerts; Z. M. troepen en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia, korvet Nehalennia, de stoomschepen Etna, Onrust, Vesuvius en Suriname; de brik de Haai; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Louisa Wilhelmina, Burgemeester Hoffman, Staatsraad van Ewijck; de stoomschepen Java, Ambon, Palembang, Soerabaya, Banda en Koningin der Nederlanden; de barken Fatal Maän, Indrakool Haer, Suzanna en Elizabeth, E. W. van Dam van Isselt, Henriette, Maria Jacoba, Delfshaven, Admiraal Piet Hein, Soolo, Emma, Antagonist, Djoedul Karim, Sarie Elmashoor, Maria Elise, Fortuna, Generaal de Steurs en Jan van Brakel; de schoeners Bintang Timor, Noorsaleh, So-ookdin, Tio Kiem Tiang Thai, Resgil Gair, Fotaleen; de kotters Eduard en Tedok.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 30sten Oct. tot en met den 1sten Nov. 1856.

AANVOER.

Van Nederland per het Ned. schip *Jan van Brakel*, gezagv. de Roever agenten Ruyl Cramer & Co.
8 kisten diversen, W. Cores de Vries; 10 vaatjes boter, en 11 kisten kaas, Gebr. Kocken; 100 vaatjes boter en 25 vaten bier, Ruyl Cramer & Co.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Sarie Elmashoor*, gezagv. Mohamad Yasin agent Gezagvoerder.
140 zakken tarwe, Johan; 5 kisten glaswerk, 3 pakken cardemom, 1 kist monsters van aardewerken, Thomas; 7 kisten meubelen, 2 kistjes aardewerken, 4 collies diverse kleedingstukken, 5 vaten koolteer, 19 kisten manufacturen, 1 kist spiegels, Adam & Co; 1 kistje lampenkousen, Asschenberg & Co; 2 kistjes hoeden, 59 kisten siroop, 13 kisten banket en suikerwerk, van Leeuwen & Co; 12 vaten azijn, Bechade; 3 kisten gesorteerde lastings, 12 collies glasen aardewerk, 25 kisten waskaarsen, 75 kisten meel, 6 vaten hagel, 5 vaten bier, 6 kisten manufacturen, Mc. Millan Marten & Co; 9 manden seltzerwater, 3 kisten aardewerken, 2 kistjes bitter en champagne, Martens & Co; 10 vaten azijn, Gebr. van Delden; 12 oxh. azijn, Ruyl Cramer & Co; 50 balen gonie zakken, 2 balen lakens, Fraser Eaton & Co; 4 collies bagage en diverse, Brunsveld; van Hulten; 67 collies koopmanschappen, 200 vaatjes loodwit, Kruer von Oven & Co; 25 kisten en 6/4 pijp wijn, 49 kisten kaarsen, 32 vaten verfwaren, Mathieu & Co; 4 kisten provisien, 6 zakken kurken, 2 kistjes sardijntjes, 24 kisten olie, 1 kist lampkousen, 2 kisten koffijbranders, 3 kisten lucifers, 1 kist snuiftabak, 10 kisten glazen dakpannen, 8 kisten naalden, 6 kisten jaconets, Mathieu & Co; 1 kist boeken, E. Fuhri & Co; 1 pak boeken, 1 rol kaarten, Subkommissie van onderwijs te Soerabaya; 1 kist papier, Deeleman; 5 collies meubelen, 1 vat bier, Beth; 2 kisten manufacturen 1 kist parapluien, 1 kist ijzeren deksels, 1 pakje monsters, van Leeuwen & Co; 10 collies goniegaren, 1 vat glaswerk, 8 pakken geelkoper, 1 kist provisien, 1 vat wijn, 1 kist manufacturen, Gezagvoerder.

Van Nederland per het Ned. schip *Fortuna*, gezagv. M. de Lignij agenten Ruyl Cramer & Co.
82 kisten manufacturen, 1 kist weef goederen, 7 kisten staal, 22 vaten klinknagels, 29 platen ijzer, N. H. M. 20 kisten manufacturen, Ruyl Cramer & Co; 5 vaten bier, de Sturler & Co.

Van Samarang per het Ned. schip *Maria Elisa*, gezagv. M. van der Putte agenten P. Kervel & Co.
273 kisten manufacturen, 5 kisten koopmanschappen, 100 manden bier, 875 blokken zink, P. Kervel & Co; 2 kisten koopmanschappen, B. J. van Eck & Co; 2 kisten koopmanschappen, 9 kisten spijkers, 1 kist likeur, 20 vaten boter, van den Broek; 12/4 pijpen en 111 kisten bier, 20 kisten mineraalwater, Schimmelpenninck & Co; 12 kisten provisien, Ruyl Cramer & Co; 25 kisten bier, Martens & Co; 35 kisten manufacturen, van Leeuwen & Co; 50 vaatjes boter, 60 kistjes kaas, 25 hammen, 1 kist zw. kaas, Gezagvoerder; 1 kist manufacturen en eenige regalen monster kistjes Order.

Van Batavia per de Ned. Ind. schoener *Bintang Timoor*, gezagv. Tjim Koen Soen, agent Gezagvoerder.
12 kisten lijnwaden, 20 collies koopmanschappen, 14 collies dranken, een wagen, een bendij, 28 kisten en 27 potten bloemen, 2000 stuks vloersteenen en eenige kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Jadul Karim*, gezagv. Aminoedin agent Gezagvoerder.
70 corgs. kat goederen, 7697 bossen rotting, 18140 stuks maloekoematten, 8620 stuks kadjangmatten, 869 stuks planken, Gezagvoerder; 120 thails stofgoud, $21^{15}/_{100}$ picols was, 1 corgs. rottinghoeden, 4 kanonnen en 2 lillas en kleinigheden, diverse Chinezen.

Van Batavia per het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagv. J. Prins, agenten Fraser Eaton & Co.
121 collies lijnwaden 6 kisten speelkaarten, 5 kisten pepermunt, 15 vaten azijn, 25 vaten gez. vleesch, 72 vaten boter, 53 collies dranken, 29 collies verfwaren, 2 collies instrumenten, 150 kisten Jap. koper, 4 collies stofgoud, 3 kisten opium, Fraser Eaton & Co; 22 kisten koopmanschappen, diverse Arabieren en Chinezen.

Van Batavia per de stoomboot *Banda*, gezagv. Neijts, agenten W. Cores de Vries.
7 kisten manufacturen, van Eck & Co; 1 vat verw. Gebr. Kocken, 10 kisten Man. cigaren, Karthaus & Melchers; 1 trommel kleedingstukken, Reiger; 9 vaten vleesch 1 kelder genever, Order, en eenige goederen bestemd voor Timor.

Van Sumbawa per de Ned. Ind. schoener *Fatalim*, gez. Said Awab bin Oemar Satrie, agent Gezagvoerder
250 stuks sp. matten, 104 paarden 13 pakken was, Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Nederland via Pasoeroean per het Ned. schip *Ottolina*, gezagv. Prange.
$6001^{45}/_{100}$ picols suiker, 1000 picols koffij, $204^{248}/_{1000}$ picols cochenille, $175^{892}/_{1000}$ picols goede foelie, $4^{480}/_{1000}$ picols gruis foelie, $3^{212}/_{1000}$ picols stof foelie, N. H. M.

Naar Banca per de Ned. Ind. bark *Yoeserin*, gezagv. Sech Abdul Kadir bin Salim Baradja.
$7000^{02}/_{100}$ picols rijst, Schimmelpenninck & Co.; 35 picols katjang-olie, 9 picols klapper-olie, Said Abdul Rachman bin Alie Segaf.

Naar Nederland per het Ned. schip *Vier gebroeders*, gezagv. Haken.
$5503^{49}/_{100}$ picols suiker, 1655 picols koffij, 250 pikols tin, 2000 stuks runderhuiden, 75 picols rotting, N. H. M.

Naar Nantes per het Fr: schip *Albert Cézard*, gezagv. J. Dolu.
$3200^{51}/_{100}$ picols suiker, B. J. Van Eck & Co.; $3856^{44}/_{100}$ picols suiker, $138^{40}/_{100}$ picols rotting, Fraser Eaton & Co.

Naar Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Elmachlaar*, gezagv. Sech Awab Bahannan.
25 picols suiker, 22 kisten bn. en pakk. inhd. lijnwaden, en kleinigheden, Sech Abdul kadir bin Alie Joebidie.

Naar Rotterdam per het Ned. schip *Jacob*, gezagv. Börger.
80 picols rotting, $11^{769}/_{1000}$ picols foelie, 675 schuitjes tin weg. 350 picols 2380 picols koffij, $7861^{06}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.

Naar Samarang per het Ned. schip *Margaretha Simmonetta*, gezagv. J. Hoffman
$7001^{35}/_{100}$ picols suiker, N. H. M. 150 picols rotting, Fraser Eaton & Co; 776 stuks runder-huiden, 318 stuks buffel huiden, 11 balen koffij 580 schuitjes tin weg. 300 picols N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 18.—
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 115 à *f* 120.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 135 à *f* 140.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 300.—
ARAK per legger *f* 120.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 21.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING *f* 9 à *f* 10.—
WISSELKOERS